

Роль сім'ї у вихованні і навчанні дітей

Поради батькам

Роль сім'ї у вихованні і навчанні дітей – велика і відповідальна. Батьки є першими вихователями, які зміцнюють і загартовують організм дитини, розвивають її інтереси, смаки, здібності, виховують любов до знань, допитливість, спостереження, працьовитість. Сім'я в доступних межах і формах здійснює завдання розумового, морального, естетичного і фізичного виховання, дбає про її гармонійний розвиток.

„Нащо клад – коли у сім’ї лад”, - говорять у народі. І в цьому вислові закладено глибокий педагогічний зміст. Особливу роль у вихованні і навчанні дітей в сім’ї відіграє загальний мікроклімат, настрій, уклад, спрямованість.

Виховання дітей в сім’ї має, безперечно, суб’єктивний характер і залежить від рівня моральності і культури батьків, їх життєвих планів, ідеалів, вчинків, родинних традицій тощо. Загально відомо, що сім'я може сприйняти формування всебічно розвинutoї особливості або гальмувати його.

Загальну для всіх формулу успішного виховання дітей у сім’ї дати не можна.

У народі кажуть, що гарна та сім'я, в якій виростають гарні діти. І це справедливо. Адже врешті-решт долю дітей визначають не прекрасні поривання, мрії, слова, а загальний мікроклімат родинного виховання, його тональність, загально спрямованість. Часто можна почути: „Погляньте, ніяких спеціальних цілей сім'я не ставила, а діти виросли прекрасні”. Гадаємо, що нічого випадкового тут немає. Мабуть, батьки живуть не заради дітей або себе, а живуть всі разом цілеспрямованим і радісним життям маленької колективу, де всі люблять один одного, панує теплота, справжня турбота. Це і є по-справжньому добрий родинний і педагогічний мікроклімат.

Аналіз родинного виховання показує, що добре родинні взаємини не виключають розбіжностей думок, суперечок. Але в дружній родині вони розв'язуються без роздратувань, приниження людської гідності. І якщо в сім'ї здоровий мікроклімат, діти виховуються особистим прикладом батьків в дусі патріотизму та високої духовності.

У виконанні всіх завдань виховання і навчання дітей батькам допоможуть знання про режим дня і його роль для учнів.

Ви, як батьки, повинні знати, що від рівня працездатності залежить, скільки часу учні витрачають на виконання уроків. При низькій працездатності школярі більше часу проводять за уроками, менше гуляють, менше рухаються, що в свою чергу знижує працездатність. Учню здається, що він віддає всі сили навчанню, сидить за столом, не відривається від книжок і зошитів, а результати невтішні.

Тому вам необхідно знати, як змінюється працездатність школярів на протязі тижня.

1. В понеділок вона не дуже висока: після вихідного дня відбувається відпрацьовування, повернення до попереднього режиму дня, так як режим неділі відрізняється від режиму учебних днів.
2. Найкраще всього працюється у вівторок і середу, коли після відпочинку сил ще багато і учень вже увійшов у навчальний режим.
3. У четвер з'являються ознаки стомлення, які підсилюються у п'ятницю і в суботу. І так на протязі всього навчального року.

Шановні батьки! Запам'ятайте також правила гігієни, які підтримують високу працездатність учнів.

Всім відомо, що зранку ваші діти встають, прибирають ліжко, умиваються і чистять зуби, роблять зарядку, снідають, одягаються і йдуть до школи.

Час їхнього підйому, вам допоможе визначити чіткість, з якими вони виконують всі перелічені дії. Від цього залежить, піднесення їм за 1 – 1,5 год. до початку занять або за 30-40 хв. Поспішати не можна тому, що тоді учні виконують все не якісно, бо на виконання обов'язків об'єктивно не вистачає часу. Поспішність, ще шкідлива і тому, що при переході від сну і до роботи потрібна поступовість і спокійна перебудова діяльності різних органів і систем організму з режиму відпочинку до активного режиму.

Для того, щоб ваша дитина прийшла в школу спокійною і активною, необхідно щоб звечора був приготовлений портфель, одяг і не готувати все це на поспіх з ранку. Якщо всього цього не робити, ранкові збори до школи супроводжуються криком, хвилюванням, від чого працездатність на уроках знижується.

Батьки запам'ятайте! Не можна допускати, щоб діти готували уроки відразу після повернення зі школи. Після обіду необхідно, щоб вони погуляли на свіжому повітрі 2-2,5 год.

Діти і підлітки залюбки бувають на свіжому повітрі. А учні старших класів (10-11) гуляють мало. В старших класах довше продовжуються заняття в школі, більше задають додому. Але справа не тільки в цьому. У старшокласників рівень розвитку вище і вони починають роздумувати: а навіщо мені йти на вулицю, що я там буду робити? Сама по собі осмисленість дій ознака зрілості людини. Але потрібно розуміти, що шкідлива звичка не гуляти руйнує здоров'я.

Уявіть собі... Якби була можливість спостерігати за людиною впродовж всього її життя, а ще краще — відзняти документальний фільм (день за днем, рік за роком), можна було б помітити, як змінюється з віком ставлення до руху. Від постійного руху (з ранку до ночі) в дитинстві, через епізодичний рух у підлітковому та юнацькому віці (танці, дискотека, футбол, бадміnton, волейбол...) переважна кількість дорослих людей з віком переходить до майже повністю позбавленого рухової активності способу життя (телевізор, диван, стілець і стіл на роботі, громадський транспорт...). Звідки взялося у людей небажання рухатися? Чому "гомо сапієns" («людина розумна», з лат.) стала "Хомо се-дантартус" ("людина сидяча", з лат.)?

Мабуть, з одного боку, це результат неправильного виховання (згадайте, як у дитинстві та часто і зараз вас постійно заспокоюють батьки, старші, вчителі: «Не бігай!», «Сядь, посидь!», «Заспокойся, посидь на місці!»). Ви бачите приклад дорослих, які будуть стояти годину на автобусній чи тролейбусній зупинці, хоча можна пішки подолати необхідну відстань за 15-20 хвилин. З іншого боку, це, напевно, лінощі. Хоча народна мудрість говорить, що лінощі - найпоширеніший спосіб самогубства. Саме вони змушують нас годинами лежати в неділю на дивані перед телевізором, пхатися в переповнений громадський транспорт (без великої на те потреби), забути дзвінку радість легкого вільного бігу чи приємну втому після помірних фізичних вправ або спортивних ігор.

Навіть діти відчувають це на собі. Збільшення навчальних програм і предметів зумовлює зростання навчального навантаження в школі і вдома. Ви вже більшу частину доби сидите чи лежите. Такий малорухомий спосіб життя особливо небезпечний в молодшому шкільному і підлітковому віці, коли закладається фундамент здоров'я на все життя. Гіподинамія зумовлює переважання процесів гальмування в центральній нервовій системі над процесами збудження, що може спричинити сповільнення фізичного і психічного розвитку школярів. У дорослому ж віці гіподинамія, як зазначалося вище, стає однією з головних причин високої захворюваності й смертності населення.

Підготовка уроків проходить успішно і швидко, коли учні працюють у спеціально обладнаному місці. Щоб не порушувати осанку, потрібно слідкувати за позою своєї дитини. Якщо голова постійно низько опущена і нахиlena вбік, лікоть лівої руки звисає зі столу, ліве плече опускається нижче правого, а хребет викривлений вліво, розвивається

При письмі ручку слід брати за 4-5 см від кінчика. Допустима тривалість безперервного письма у віці 15-18 років 25-30 хв.

Починаючи підготовку уроків слід з письмових завдань, особливо з тих, які не важкі, так як необхідно поступово увійти в роботу. Але саме важке завдання не слід залишати під кінець, наростаюче в ході виконання уроків стомлення заважає сконцентруватися і успішно виконати роботу.

Довга безперервна робота втомлює, працездатність спадає, короткочасний відпочинок дозволяє відновити сили без втрати робочого настрою. Більш довгий відпочинок збиває робочий настрій.

Під час заняття не потрібно слухати радіо дивитися телевізор, одночасно з виконанням уроків що-небудь їсти. Але під час перерви корисно виконувати декілька домашніх вправ справ.

Однією з умов успішного навчання і виховання є довіра до дитини, її самостійності. Якщо учень бачить що вірять в його сили, вірють в те, що він зможе перебороти труднощі в навчанні, виправити поведінку, то це довір'я підсилює його сили, вселяє впевненість в своїх силах, народжує бажання краще вчитися!